

FAGUTVIKLING

Slik ble en ny utdanning i praksisveiledning planlagt og gjennomført

En ny veilederutdanning for sykepleiere i kommunehelsetjenesten er startet opp i Agder. Skikkethetsvurdering av sykepleierstudenter står sentralt.

Kristine Haddeland

Førsteamanuensis

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap, Universitetet i Agder

Åshild Slettebø

Professor

Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Fakultet for helse- og idrettsvitenskap, Universitetet i Agder, Grimstad

Therese Brastad Koch

Universitetslektor

Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Universitetet i Agder

Kommunehelsetjeneste

Mastergradsutdanning

Pedagogikk

Sykepleien 2022;110(90306):e-90306

DOI: [10.4220/Sykepleiens.2022.90306](https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2022.90306)

Hovedbudskap

En rapport fra Norsk Sykepleierforbund viser at kun 10 prosent av sykepleierne i kommunehelsetjenesten har minst 10 studiepoeng med veiledningskompetanse. Å stille krav til formell veiledningskompetanse hos sykepleiere er et viktig tiltak for å utdanne gode sykepleiere. I januar 2022 startet Universitetet i Agder (UiA) opp en veilederutdanning på 10 studiepoeng på masternivå for sykepleiere i kommunehelsetjenesten. Utdanningen går over et semester og kombinerer fysiske og digitale samlinger. Fagartikkelen beskriver hvordan utdanningen ble planlagt og gjennomført.

Sykepleierutdanningen i Norge består av 50 prosent praksisstudier (1). Studentenes læringsutbytte i praksis påvirkes i stor grad av kvaliteten på veiledningen (2). Studier viser at praksisveiledere er usikre i rollen som veileder for sykepleierstudenter (3–4). Samtidig viser forskning at videreutdanning i praksisveiledning bidrar til at sykepleiere opplever økt trygghet, tydelighet og kompetanse i veilederrollen (5).

Praksisveiledere i sykepleie bør ha formell kompetanse i veiledning, fortrinnsvis 10 studiepoeng på masternivå (6–8). Sykepleierstudenter ønsker også dette. (9). Likevel viser en rapport fra Norsk Sykepleierforbund at bare 10 prosent av sykepleierne i kommunehelsetjenesten har formell kompetanse i veiledningspedagogikk (10).

Rapporten antyder at teoriundervisning og praksisstudier anerkjennes skjævt. Teoriundervisningen er underlagt strenge kvalitetskrav, mens kvalitetskravene som er knyttet til praksisstudier, oppleves å være lavere (10). Rapporten indikerer også at det bør satses mer på veilederutdanning av sykepleiere i kommunehelsetjenesten for å heve kvaliteten på praksisstudiene for sykepleiere (10).

Digital undervisning bør kombineres med lokale samlinger

Universitetet i Agder (UiA) har etablerte, poenggivende studier i tverrprofesjonell veiledningspedagogikk. Studiene er samlingsbaserte. Et økt press på kommunehelsetjenesten, parallelt med avstanden til utdanningsinstitusjoner, kan gjøre det utfordrende for arbeidsgiver å tilrettelegge for at sykepleiere kan ta en utdanning som er basert på fysisk oppmøte.

Etter ønske fra kommunehelsetjenesten ble det i forbindelse med samarbeidsprosjektet «Læringsmiljø og veiledning i kommunal praksis: Ny modell for styrket samarbeid mellom sykepleierstudenter, praksisveiledere og praksislærere» (11) utviklet et nytt studietilbud innen veiledningspedagogikk. Studiet er tilpasset sykepleiere som kombinerer fysiske og digitale samlinger. Prosjektet blir hovedsakelig finansiert av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Studier har vist at digital undervisning i veiledningspedagogikk er hensiktsmessig for formidling av kunnskap, men det bør kombineres med lokale samlinger hvor praksisveilederne får arbeide med konkrete problemstillinger (12–13).

Kunnskapsdepartementet oppfordrer også til mer bruk av digitale verktøy og fleksibilitet i norsk høyere utdanning (14).

En nylig publisert rapport om pedagogisk bruk av digital teknologi i høyere utdanning (15) viser til tre overordnede gevinster ved bruk av digital teknologi: mer studentaktiviserende undervisningsformer, pedagogisk utvikling, særlig i praksisnære fag, og økt tilgjengelighet i høyere utdanning.

Veilederutdanningen startet opp i 2022

I forbindelse med utvikling av veilederutdanningen ble det høsten 2021 gjennomført flere samarbeidsmøter. Deltakerne var UiA, Lovisenberg Diakonale Høgskole og fire kommuner som tilbyr praksisplasser og veiledning av sykepleierstudenter i Agder. Disse kommunene er Flekkefjord, Kristiansand, Arendal og Åmli. Det ble også gjennomført en kartleggingsundersøkelse blant sykepleiere i Agder for å samle data om ønsker til innhold og gjennomføring av veilederutdanningen.

Veilederutdanningen startet opp ved UiA i januar 2022. Opptakskravene er fullført bachelorgrad i sykepleie, og alle søkere som oppfylte kravet, fikk plass på utdanningen. Oppstart- og avslutningssamling er fysiske samlinger i Flekkefjord, Kristiansand, Arendal og Åmli, avhengig av hvor deltakerne har tilhørighet. I tillegg er det tre digitale samlinger på den digitale kommunikasjonsplattformen Zoom. Utdanningen avsluttes med innlevering av hjemmeeksamen, og eksamensoppgaven blir tilgjengelig på første samling.

«Utdanningen gir kunnskaper om prinsipper og metoder.»

Ressursforelesningene på de digitale samlingene blir tatt opp, og opptakene legges ut på læringsplattformen Canvas. På Canvas er det også andre tilgjengelige nettressurser som deltakerne kan bruke inn mot forelesninger, øvelser, gruppearbeid og eksamen. Utdanningen gir kunnskaper om prinsipper og metoder i individuell veiledning av sykepleierstudenter, og læringsutbyttene er i tråd med veiledende retningslinjer fra Universitets- og høgskolerådet (16).

Hovedtemaene på de fem samlingene er hvordan man etablerer en god relasjon i veiledning, planlegging av veiledningssituasjoner, bruk av teknologistøtte i veiledning, skikkethetsvurdering og den utfordrende veiledningssamtalen. Utgangspunktet er deltakernes praksiserfaringer. Mellom hver samling arbeider deltakerne med gruppearbeid knyttet til hovedtemaene, og arbeidet presenteres på neste samling.

En god relasjon er viktig for å fremme læring

Hovedtemaet på første samling og første gruppearbeid er hvordan man etablerer en god veiledningsrelasjon med sykepleierstudenten. Relasjonen mellom praksisveileder og sykepleierstudent er viktig for å fremme læring (17). Tveiten (18) understreker også betydningen av relasjonen mellom praksisveileder og sykepleierstudent når det gjelder opplevelsen av kvalitet i veiledningen.

Tveiten skriver at relasjonen i stor grad handler om kommunikasjon og tillit, hvordan budskap sendes og mottas, evnen til å lytte, verbale og nonverbale utsagn, kroppsspråk og undertekster, evnen til å forstå, evnen til å skape kontakt og evnen til empati (18). En trygg veiledningsrelasjon kjennetegnes av at studenten får mulighet til å tenke selv, oppleve å bli sett og hørt, at studenten blir møtt med raushet og respekt, og at praksisveilederen er trygg i sin rolle (17).

Ulike definisjoner på veiledning og veiledningstradisjoner gjennomgås også på oppstartssamlingen, kombinert med små praktiske øvelser i for eksempel aktiv lytting og åpne spørsmål. Aktuelle læringsutbyttebeskrivelser for kommunale praksisperioder presenteres også.

At praksisveiledere er forberedt på forventninger fra utdanningsinstitusjonen om hva studentene skal lære i praksis, er viktig. I det første gruppearbeidet skal deltakerne gjøre rede for hvordan de vil skape en god relasjon i veiledningen av sykepleierstudent.

Den didaktiske relasjonsmodellen ligger til grunn

På den andre samlingen er hovedtemaet hvordan man planlegger en veiledningssituasjon. Ressursforelesningen tar utgangspunkt i de åtte faktorene i den tilpassede didaktiske relasjonsmodellen til Mathisen og Høigaard (19). De åtte faktorene er mål eller hensikt med veiledningen, innhold i veiledningen, relasjoner og roller, personlig stil og væremåte, metoder og strategier, rammer, evaluering og den 8. variabel.

Den 8. variabel er faktorer som på ulik måte virker inn på veiledningen, men som ikke kan registreres, beskrives eller settes i en bestemt form (19). Det kan være uforutsette hendelser som at telefonen ringer, eller at pasienten blir utagerende. Alle de åtte faktorene er gjensidig avhengige og påvirker hverandre.

«Deltakerne kan reflektere over egen rolle og væremåte.»

Ved å ta utgangspunkt i en didaktisk relasjonsmodell i veiledning av sykepleierstudenter legges det til rette for at deltakerne kan reflektere over egen rolle og væremåte i veiledningen. De kan bli bevisst på å stille seg spørsmål før en veiledningssituasjon, slik som for eksempel «hva skal jeg gjøre?», «hvorfor gjør jeg dette?» og «hvordan gjør jeg det?». I gruppearbeidet skal deltakerne ta utgangspunkt i en konkret veiledningssituasjon med en sykepleierstudent i praksis og planlegge situasjonen ut ifra den didaktiske relasjonsmodellen.

Veiledningsteknologi er hovedtemaet for den tredje samlingen. De siste årene har det blitt mer aktuelt å bruke teknologistøtte i veiledning og vurdering av sykepleierstudenter. Et viktig arbeid i samarbeidsprosjektet som veilederutdanningen er en del av (11), handler om å legge til rette for bruk av veilednings- og vurderingsverktøyet TOPP-N i praksisstudier. TOPP-N, som står for *technology optimized practice process-nursing*, er sentralt i ressursforelesningen.

TOPP-N tar utgangspunkt i det forskningsbaserte og validerte vurderingsskjemaet AssCE, som er en forkortelse for *assessment of clinical education* (20). Skjemaet består av én veiledningsmodul og én vurderingsmodul (21). I veiledningsmodulen skriver studentene planleggings- og gjennomføringsrapporter underveis i praksis, som praksisveileder gir tilbakemelding på.

Vurderingsskjemaet som brukes på midt- og sluttvurdering, er tilgjengelig i vurderingsmodulen. TOPP-N kan bidra til å forbedre kommunikasjon og samarbeid mellom studenter, praksisveiledere og lærere i praksisstudiene (21). Gruppearbeidet som er knyttet til denne samlingen, legger til rette for en diskusjon om fordeler og ulemper ved bruk av teknologistøtte i veiledning.

Praksisveiledere må ha kunnskap om skikkethetsvurdering

Skikkethetsvurdering er regulert i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (22). Det er sentralt at praksisveiledere har kunnskap om at skikkethetsvurdering av sykepleierstudenter skal foregå gjennom hele utdanningen. Den fjerde samlingen har søkelys på det. I ressursforelesningen får deltakerne en gjennomgang av hva skikkethetsvurdering innebærer.

Kriterier som kan beskrive at en student ikke er skikket som sykepleier, kan være at studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, respekt og samarbeid. Andre kriterier er uaktsomhet og uansvarlighet som kan føre til risiko for skade på pasienter, lite selvsinn og manglende evne til å endre uakseptabel atferd i samsvar med veiledning (22).

Gruppearbeidet om skikkethetsvurdering tar utgangspunkt i en tenkt case. Casen beskriver en situasjon der praksisveileder er usikker på om studenten hun veileder i praksis, er skikket som sykepleier. Deltakerne bruker blant annet forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (22) og universitetets lokale retningslinjer for skikkethet (23) til støtte i gruppearbeidet.

FAKTA

Gruppeoppgave om skikkethetsvurdering

Bakgrunn:

Anne er sykepleier og ofte praksisveileder for studenter i hjemmesykepleien. Helt siden hun var nyutdannet, har hun vært opptatt av veiledning og hvordan hun kan være en god rollemodell for sykepleierstudenter som er i en læringsprosess. Hun trigges av vissheten om at god sykepleie er sammensatt av gode faglige kunnskaper, trygghet i ferdighetsutøvelse og gode holdninger hos den som utøver sykepleien. Hun vektlegger at studentene hun veileder, gradvis skal få mer ansvar og oppleve selvstendighet og mestring.

Case:

Anne er nå praksisveileder for en student i 5. semester. I denne praksisperioden skal studenten gradvis få mer ansvar og også kunne ta enkelte oppdrag alene hjemme hos pasienter. På kjøreturene mellom pasientene snakker Anne og studenten om ulike faglige problemstillinger, og gradvis utfordrer Anne studenten i den sykepleiefaglige tenkningen.

De rekker å bli litt kjent utover det faglige og får god kontakt. Studenten snakker mye om hvor vanskelig livet har vært under koronapandemien. Hun begynte på sykepleierutdanningen rett etter videregående og bor alene på studenthybel. Anne, som selv har en datter på samme alder, kan godt forstå at studenten opplever de siste årene som utfordrende.

Utover i praksisperioden legger Anne merke til at studenten virker nedstemt og ikke like delaktig i samtalene. Studenten har flere ganger gjort feil ved administrering av legemidler og har bortforklaringer. Anne opplever studenten som litt uansvarlig. Når Anne veileder studenten, svarer studenten irritert tilbake. Irritasjonen kan også komme til syne i kommunikasjonen med pasienter og pårørende, som reagerer på studentens oppførsel.

Anne mottok en telefon fra en pårørende som opplevde studenten som svært ubehagelig og lite forståelsesfull i en situasjon der studenten var på oppdrag alene. Studenten har kommet for sent til flere vakter og virker uopplagt og unnvikende. Anne ser en endring hos studenten, som bekymrer henne. Flere kollegaer bemerker at de synes studenten har endret seg i praksisperioden.

Anne lurer på hva hun skal gjøre og om hun overreagerer hvis hun tar kontakt med praksislærer fra skolen. Hun har behov for å snakke med noen om det, fordi hun er usikker på alvorlighetsgraden i dette. Anne lurer på om studenten strever med noe mer dyptliggende som kan få innvirkning på både studier og på henne som snart ferdig utdannet sykepleier. Anne lurer på om studenten er skikket som sykepleier.

- Hva vil du vektlegge i egen argumentasjon for å få frem ulike handlingsalternativer for Anne i denne situasjonen?
- Hvordan vil du bruke forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning og universitetets lokale retningslinjer for skikkethet for å få støtte i egen tenkning?
- Hvorfor er løpende og særskilt skikkethetsvurdering viktig i sykepleierutdanningen?

Oppgaven er utarbeidet av assisterende instituttleder og studieprogramleder Mette Kristin Ragnhildstveit Sætra ved Universitetet i Agder.

«Bruk av simulering har vist god læringseffekt.»

På den siste samlingen er hovedtemaet hvordan man gjennomfører en utfordrende veiledningssamtale. Der får deltakerne konkrete tips til struktur og innhold til gjennomføring av veiledningssamtalen. Viktigheten av forberedelse og oppsummering etterpå blir også vektlagt. Det er i tillegg laget caser som beskriver utfordrende veiledningssituasjoner, som øves på av deltakerne i mindre grupper. Bruk av simulering har vist god læringseffekt i flere studier (24).

Lommefolderen kan bidra til å skape trygghet

Avslutningsvis får deltakerne utdelt en lommefolder som inneholder deler av innholdet i utdanningen. Der er det forslag til spørsmål de kan bruke i før- og etterveiledning av sykepleierstudenter. Praksisveiledere har uttrykt ønske om et hjelpemiddel som de kan ha lett tilgjengelig i veiledningssituasjoner (25). Det kan være utfordrende å stille reflekterende spørsmål, og lommefolderen kan bidra til å skape trygghet. Her presenterer vi innholdet i lommefolderen (figur 1 og 2). [Den kan også lastes ned her.](#)

Figur 1. Praktiske tips i praksisveiledning

HVA SIER SYKEPLEIERSTUDENTER AT DE ØNSKER I PRAKSISVEILEDNING?

- Bli stilt forventninger til
- Bli sett og hørt
- Oppleve forutsigbarhet
- Få kontinuerlige og konkrete tilbakemeldinger
- Ha tid til refleksjon
- Oppleve mestring

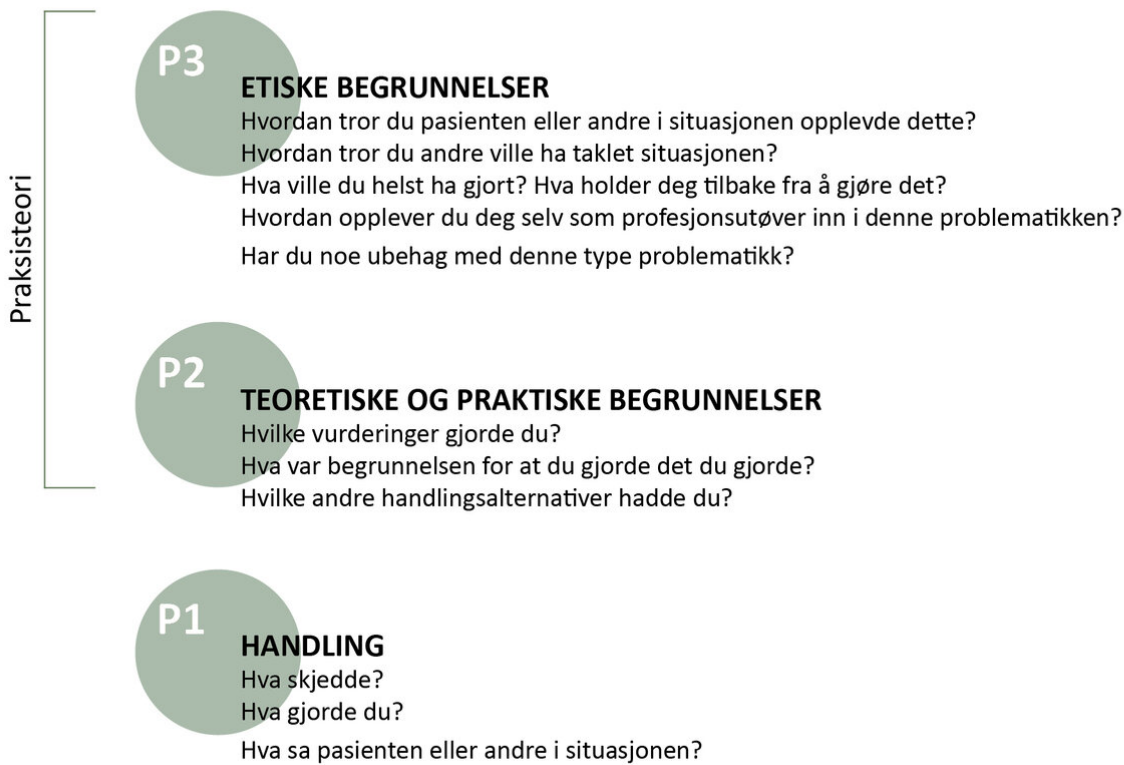
HVILKE SPØRSMÅL KAN DU STILLE FØR VEILEDNING?

- Hva tenker du om situasjonen vi skal inn i nå?
- Hva tenker du at du skal lære?
- Hvilke tidligere erfaringer har du knyttet til liknende situasjoner?
- Hvordan har du planlagt situasjonen?
- Hva kan skje av uforutsette eller uønskede hendelser, og hvordan kan du forebygge disse?
- Hvilken rolle tenker du at vi to skal ha i selve situasjonen (hvem skal foreta selve handlingen, og hvilken rolle skal den andre ha)?
- Er det OK at jeg som veileder stiller spørsmål underveis?

HVILKE SPØRSMÅL KAN DU STILLE TIL STUDENTEN VED FØRSTE MØTE?

- Hvordan er det for deg å komme til denne praksisplassen?
 - Hvilke forventninger har du til praksisperioden?
 - Hvilke forventninger har du til meg som veileder?
 - Hvilke forventninger har du til deg selv?
 - Hva tenker du at du kan bidra med her?
 - Hva er veiledning for deg?
 - Hvordan tenker du at veiledningen kan foregå?
 - Hva synes du at du er god til?
 - Hvilke læresituasjoner ønsker du?
 - Er det noe du synes at vi skal vite om deg?
-

Figur 2. Spørsmål å stille i etterveiledningen

Vi håper at denne fagartikkelen er nyttig og inspirerer leserne av Sykepleien i videre arbeid med praksisveiledning.

En stor takk rettes til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse for finansiell støtte til samarbeidsprosjektet «Læringsmiljø og veiledning i kommunal praksis: Ny modell for styrket samarbeid mellom sykepleierstudenter, praksisveiledere og praksislærere (2021–2024)» (11).

En stor takk rettes også til prosjektmedarbeiderne Ina Cecilie Lindhom fra Flekkefjord kommune, Silje Bostrøm Gitlestad fra Kristiansand kommune, Bente Grythe fra Arendal kommune og Laila Nylund fra Åmli kommune for godt samarbeid i planlegging og gjennomføring av veilederutdanningen.

Forfatterne oppgir ingen interessekonflikter.

Referanser

1. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/35/EF av 7. september 2005 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner 2011/EØS/71/94 C.F.R. (2011). Tilgjengelig fra: <https://www.efsa.int/sites/default/files/documents/eea-supplements/norwegian/2011-no/su-nr-71-no-22-12-2011.pdf> (nedlastet 06.08.2022).
2. Haddeland K, Söderhamn U. Sykepleierstudenters opplevelse av veiledningssituasjoner med sykepleiere i sykehuspraksis – en fenomenologisk studie. Nordisk Sygeplejeforskning. 2013;1(3)19–33. DOI: [10.18261/ISSN1892-2686-2013-01-03](https://doi.org/10.18261/ISSN1892-2686-2013-01-03)
3. Aigeltinger E, Haugan G, Sørli V. Utfordringer med å veilede sykepleierstudenter i praksisstudier. Sykepleien Forskning. 2012;7(2)160–6. DOI: [10.4220/sykepleienf.2012.0084](https://doi.org/10.4220/sykepleienf.2012.0084)
4. McClure E, Black L. The role of the clinical preceptor: an integrative literature review. J nurs educ, 2013;52(6)335. DOI: [10.3928/01484834-20130430-02](https://doi.org/10.3928/01484834-20130430-02)
5. Foss JE, Steinseth EB, Steffenak AKM, Hov R. Praksisveilederutdanning for sykepleiere og tannpleiere – hvordan oppleves veilederrollen før og etter gjennomført utdanning? Uniped. 2021;44(1):31–42. DOI: [10.18261/issn.1893-8981-2021-01-04](https://doi.org/10.18261/issn.1893-8981-2021-01-04)
6. Forskrift 6. september 2017 nr. 1353 om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanning. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353> (nedlastet 06.08.2022).
7. Forskrift 15. mars 2019 nr. 412 om nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2019-03-15-412> (nedlastet 06.08.2022).

8. Universitets- og høgskolerådet. Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning: PRAKSISPROSJEKTET. Oslo: Universitets- og høgskolerådet; 2016. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/86921ebe6f4c45d9a2f67fda3e6eae08/praksisprosjektet-sluttrapport.pdf> (nedlastet 01.08.2022).
9. Dolonen KA, Bergsagel I. Nye retningslinjer stiller strengere krav til praksisveileders kompetanse. Sykepleien. 23. april 2018. Tilgjengelig fra: <https://sykepleien.no/2018/04/nye-retningslinjer-stiller-strengere-krav-til-praksisveileders-kompetanse> (nedlastet 06.08.2022).
10. Norsk Sykepleierforbund (NSF). Stor vilje – lite ressurser. En kartlegging av rammebetingelser for veiledning av sykepleierstudenter i kommunehelsetjenesten. Oslo: NSF; 2018. Tilgjengelig fra: <https://www.nsf.no/Content/3895428/cache=20182205132729/Praksisrapport%20endelig%20mai%202018.pdf> (nedlastet 01.08.2022).
11. Universitetet i Agder (UiA). Læringsmiljø og veiledning i kommunal praksis: Ny modell for styrket samarbeid mellom sykepleierstudenter, praksisveiledere og praksislærere. Agder: UiA; u.å. Tilgjengelig fra: <https://www.uia.no/om-ua/fakultet/fakultet-for-helse-og-idrettsvitenskap/institutter/institutt-for-helse-og-sykepleievitenskap/laeringsmiljoe-og-veiledning-i-kommunal-praksis> (nedlastet 01.08.2022).
12. Tai J, Bearman M, Edouard V, Kent F, Nestel D, Molloy E. Clinical supervision training across contexts. Clin teach, 2016;13(4):262–6. DOI: [10.1111/tct.12432](https://doi.org/10.1111/tct.12432)
13. Morrison L, McBride LJ, McAllister L. Does an online clinical educator preparation and support program change practice? IJPBL, 2016;4(2):63–72. DOI: [10.18552/ijpblhsc.v4i2](https://doi.org/10.18552/ijpblhsc.v4i2)
14. Kunnskapsdepartementet. Tilstandsrapport Høyere utdanning. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2018. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/eb4e02ae65134e42bba060e879536675/tilstandsrapport_2018_trykkefil2.pdf (nedlastet 01.08.2022).
15. Korseberg L, Svartefoss SL, Bergene AC, Hovdhaugen E. Pedagogisk bruk av digital teknologi i høyere utdanning. NIFU; 2022. Tilgjengelig fra: <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2838067/NIFUrapport2022-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (nedlastet 01.08.2022).
16. Universitets- og høgskolerådet. Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene. Oslo: Universitets- og høgskolerådet; 2018. Tilgjengelig fra: https://www.uhr.no/_f/p1/i6d7c80b4-ff82-4c28-a7b2-47d2ea3d438d/ny_nettsversjon_veiledende_nasjonale_retningslinjer_for_praksisveilederutdanning_krav_til_praksisveilederes_kompete (nedlastet 01.08.2022).
17. Ekman S, Fladeby N, Johansen I, Hardeland C, Leonardsen ACL. Hvordan kan sykepleierstudenter få det bedre når de er i praksis. Sykepleien. 2019;107 (74902). DOI: [10.4220/Sykepleiens.2019.74902](https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2019.74902)
18. Tveiten S. Veiledning – mer enn ord ... 5.utg. Bergen: Fagbokforlaget; 2019.
19. Mathisen P, Høigaard R. Veiledningsmetodikk. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm Akademisk; 2021.
20. Löfmark A, Mårtensson G. Validation of the tool assessment of clinical education (AssCE): a study using delphi method and clinical experts. Nurs educ today. 2017;50:82–6. DOI: [10.1016/j.nedt.2016.12.009](https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.12.009)
21. Haddeland K, Nes A. En ny app kan forenkle studentveiledning i praksisstudier. Sykepleien. 2022;110 (88092): e-88092. DOI: [10.4220/Sykepleiens.2022.88092](https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2022.88092)
22. Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859> (nedlastet 01.08.2022).
23. Universitetet i Agder (UiA). Lokale retningslinjer for skikkethet. Agder: UiA; 2017. Tilgjengelig fra: <https://www.uia.no/om-ua/organisasjonen/styrer-og-utvalg/skikkethetsnemnd/lokale-retningslinjer-for-skikkethet> (nedlastet 01.08.2022).
24. Haddeland K. Simulering er mer effektivt med klare mål. Sykepleien. 2021;109 (84726): e-84726. DOI: [10.4220/Sykepleiens.2021.84726](https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2021.84726)
25. Hofstad E. Lommefolder: Et nytt hjelpemiddel til praksisveiledere og studenter. Sykepleien. 22. mai 2022. Tilgjengelig fra: <https://sykepleien.no/2022/05/lommefolder-et-nytt-hjelpemiddel-til-praksisveiledere-og-studenter> (nedlastet 01.08.2022).

LES OGSÅ

Ny praksismodell skal gi sykepleiere bedre sluttkompetanse

LES OGSÅ

Praksisveiledere hadde positive erfaringer med veiledning i tospann

LES OGSÅ

Praksisveiledning i team kan styrke sykepleieres veiledningskompetanse

KOMPRIMERT KUNNSKAP: Avslutningsvis i veilederutdanningen får deltakerne utdelt en lommefolder. Den inneholder forslag til spørsmål sykepleierne kan bruke i før- og etterveiledning av studenter. Her ses intensivsykepleier Astrid Marie Nysted Berg (t. v) og koordinerende praksisveileder May Britt Løndal ved Ahus med en lommefolder. Bildet er tatt i en annen sammenheng. *Illustrasjonsfoto: Eivor Hofstad*